

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

OSA 2

Lapsen varhaiskasvatus- suunnitelman laatimisen perusperiaatteet

Sisältö

OSA 1 Johdanto lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan

**OSA 2 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimisen
perusperiaatteet**

OSA 3 Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma tuen aikana

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMAN JATKUMO

Valmistautuminen:
henkilöstön havainnot,
lapsen ja huoltajan näkökulmat

Suunnitelman laadinta

- Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
- Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi
- Mahdolliset lapsen tukeen liittyvät asiat

Suunnitelman tarkistaminen

- Arvioidaan lapsen vasun toteutumista
- Tarkennetaan
 - Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - Lapsen tukeen liittyvät asiat

MONI-ALAINEN YHTEISTYÖ

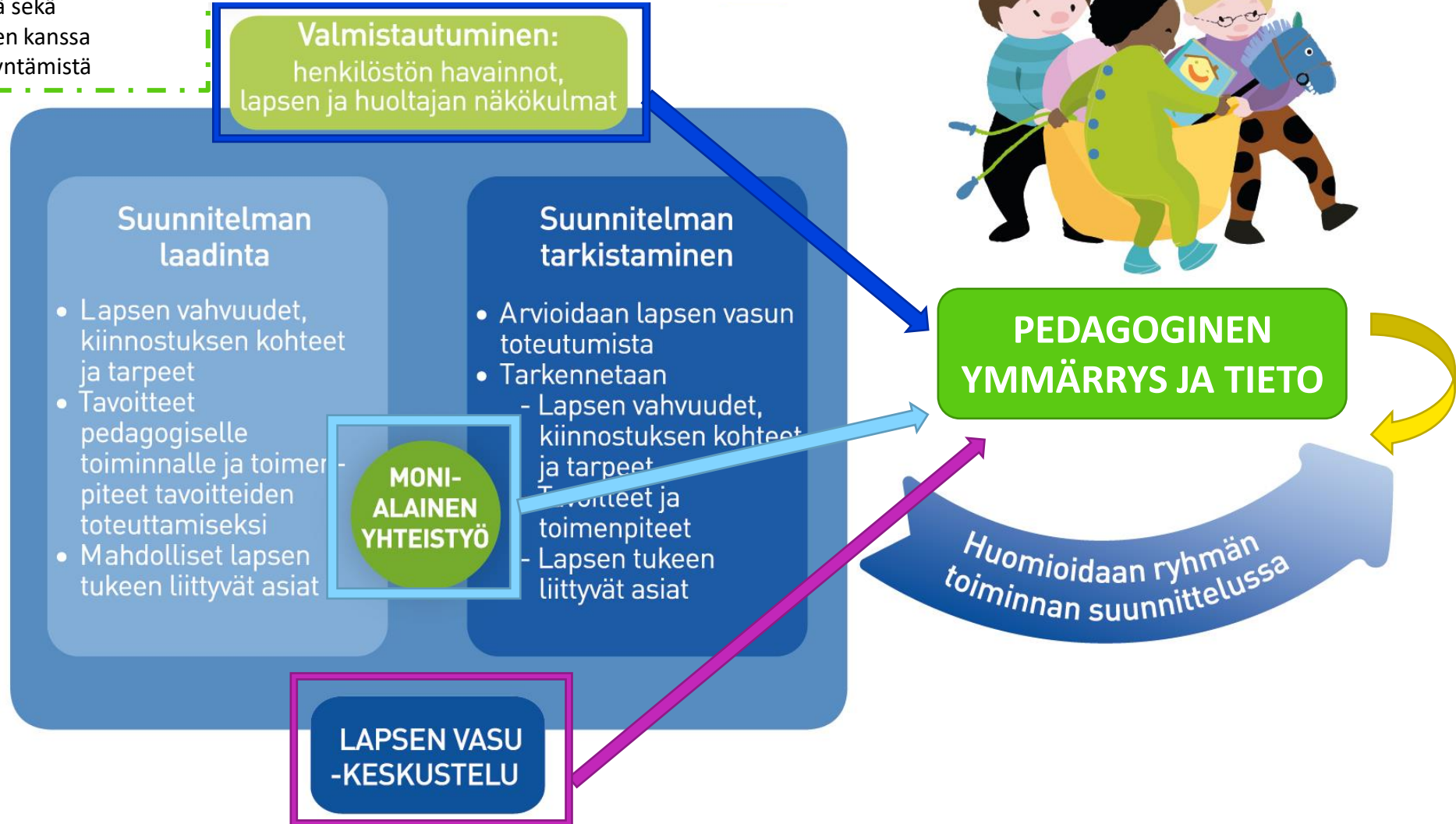
LAPSEN VASU-KESKUSTELU

Huomioidaan ryhmän toiminnan suunnittelussa

Valmistautuminen voi olla esim.

- Havainnointia arjessa
- Pedagogista dokumentointia
- Arviointimenetelmien käyttöä
- Keskusteluja tiimissä sekä lapsen ja vanhempien kanssa
- Konsultaation hyödyntämistä

Uudistunut Lapsen vasu -materiaali

- suomi
- ruotsi
- englanti
- saamen kielet

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Varhaiskasvatus

1. Perustiedot

Lapsen nimi	Syntymäaika
Varhaiskasvatuksen toimipaikka	
Huoltaja/huoltajat/muu laillinen edustaja	
Huoltajan/huoltajien/muun laillisen edustajan yhteystiedot	
Yhteydenpitoon liittyviä lisätietoja	

2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

2.1 Laadimisesta vastaava henkilö ja tämän yhteystiedot

2.2 Muu laatimiseen osallistunut henkilö/asiantuntij

2.3 Miten lapsen näkökulma ja mielipiteet otetaan huomioon

2.4 Miten huoltajien näkemykset otetaan huomioon

3. Monialainen yhteistyö

3.1 Organisaatiot, henkilöt ja yhteystiedot

3.2 Sovitut yhteistyötavat, vastuut ja palvelut

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Varhaiskasvatus

4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

4.1 Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen

4.2 Lapsen tuen arviointi

4.3 Muut havainnot lapselle aiemmin laaditusta suunnitelmasta

5. Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet, jotka tukevat lapsen tukea.

5.1 Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja oppimisen edellytykset

5.2 Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle

5.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökohtia

5.5 Mahdolliset muut lapsen kehityksen, oppimisen ja tuen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet (hoidolliset)

5.6 Lapsen tuen toteuttamista koskeva hallintasuunnitelma

Tukipalvelut (yleinen tuki)	Tehostetut tukipalvelut
<i>pvm/annettu</i>	<i>pvm/annettu</i>
<i>pvm/kumottu</i>	<i>pvm/kumottu</i>
Muita huomioita	

LAPSEN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Varhaiskasvatuslaki (540/2018) 40 §:n 3 mom. Salassa pidettävä

5.7 Tarkennuksia toimintavuoden aikana lapsen tarpeiden mukaan

<i>pvm/huomiot</i>	<i>pvm/huomiot</i>	<i>pvm/huomiot</i>	<i>pvm/huomiot</i>
--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

6. Muut mahdolliset lapsen varhaiskasvatuksessa huomioitavat asiat

7. Laadimisessa hyödynnetyt muut mahdolliset asiakirjat ja suunnitelmat

8. Seuranta- ja arviointiajankohdat

Päivämäärä

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSYSTEMEN

OHJEISTUS

1 (8)

22.6.2022

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ohjeistus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (myöhemmin lapsen vasu) perustuu varhaiskasvatuslakiin (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2022).

Lapsen vasussa lähtökohdaksi tulee olla lapsen etu ja tarpeet. Lapsen vasuun kirjataan, miten suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa toteutetaan kunkin lapsen kohdalla varhaiskasvatuksessa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Inklusiivisiin periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys¹. Lapsen vasuun kirjataan myös lapsen mahdollinen yksilöllinen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki² (myöhemmin lapsen tuki) ja sen toteuttaminen sekä mahdolliset tukipalvelut.

Lapsen vasu on pedagoginen suunnitelma ja osa varhaiskasvatuksen pedagogisen dokumentoinnin prosessia. Lapsen vasu on kehittyvä asiakirja ja muodostaa jatkumon lapsen varhaiskasvatuksen osallistumisen ajan. Jatkumolla tarkoitetaan sitä, että lapsen vasuun pedagogiselle toiminnalle kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet ovat ajankohtaisia ja oleellisia lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Laadittavassa lapsen vasussa huomioidaan myös mahdollisen aiemman lapsen vasun tavoitteet ja niiden toteutuminen.

Lapsen vasu laaditaan jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle. Lapsen vasua laadittaessa on tärkeä tuntee lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lapsen vasussa yhdistyvät lapsen, huoltajan ja henkilöstön havainnot ja näkemykset. Lapsen vasuun kirjattavat tavoitteet kuvaavat sitä, miten pedagogisella toiminnalla edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä ryhmässä toimimista. Laadimista ohjaavat myös laaja-alaisen osaamisen osa-alueet sekä oppimisen alueet. Lisäksi laadimisessa huomioidaan lapsen kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta. Lapsiryhmän toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen sekä oppimisympäristöjen ja toimintakulttuurin kehittämisessä lähtökohdaksi ovat lasten vasuista nousevat tavoitteet. Lapsen vasuun kirjattavat tavoitteet asetetaan henkilöstön pedagogiselle toiminnalle.

Lapsen osallistuvassa esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen, voidaan varhaiskasvatukseen liittyvät pedagogisen toiminnan tavoitteet ja huomioitavat asiat kirjata lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Lapsen esiopetussuunnitelmaan tulee kirjata lapsen vasun sisältö täydentävään varhaiskasvatuksen osalta. Mikäli esiopetuksen oppimissuunnitelmaa ei laadita, laaditaan lapsen vasu, jossa voidaan ottaa huomioon esiopetuksen tavoitteet sekä miten esiopetuksessa tuetaan lapsen oppimista, kasvua ja hyvinvointia. Tehostettua tukea saavan lapsen oppimissuunnitelmassa ja erityistä tukea saavan lapsen HOJKS:ssa otetaan esiopetuksen lisäksi annettava varhaiskasvatus huomioon esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaisesti. Esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osalta mahdollinen tuki tulee yhteensovittaa esiopetuksessa annettavan tuen kanssa ja kirjata lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

1. Perustiedot

1. Perustiedot

Lapsen nimi <input type="text"/>	Syntymäaika <input type="text"/>
Varhaiskasvatuksen toimipaikka <input type="text"/>	
Huoltaja/huoltajat/muu laillinen edustaja <input type="text"/>	
Huoltajan/huoltajien/muun laillisen edustajan yhteystiedot <input type="text"/>	
Yhteydenpitoon liittyviä lisätietoja <input type="text"/>	

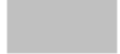
Yhteydenpitoon liittyvät lisätiedot voivat esimerkiksi olla yhteishuoltajuuteen tai turvakieltoon liittyviä asioita.

2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

2.1 Laatimisesta vastaava henkilö ja tämän yhteystiedot

2.2 Muu laatimiseen osallistunut henkilöstö/asiantuntijat

2.3 Miten lapsen näkökulma ja mielipiteet otetaan huomioon

2.4 Miten huoltajien näkemykset otetaan huomioon ja miten yhteistyö on järjestetty

Tässä tarkoituksena on varmistaa, että lapsella ja huoltajalla on mahdollisuus osallistua suunnitelman laadintaan ja arviointiin.

Tähän kohtaan voidaan kirjata perheen kielelliseen, kulttuuriseen tai katsomukselliseen taustaan liittyvät toiveet ja yhdessä sovitut asiat, kuten esimerkiksi kotikielet, tulkkauspalveluiden käyttö tai miten katsomuksellisista asioista kommunikoidaan.

3. Monialainen yhteistyö

3. Monialainen yhteistyö

3.1 Organisaatiot, henkilöt ja yhteystiedot

3.2 Sovitut yhteistyötavat, vastuut ja palvelut

Tähän kohtaan voidaan kirjata monialaisen yhteistyön toteuttaminen, esimerkiksi lastenneuvolan tai lastensuojelun kanssa.

Mahdollisen tuen edellyttämän yhteistyön ja palvelujen näkökulmasta huomioidaan

- yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa
- lapsen tuen toteuttamisen vastuut
- erityisasiantuntijoiden palvelujen käyttö
- sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden tarvittavien asiantuntijoiden antama ohjaus ja konsultaatio
- mahdollisten kuljetusten järjestelyt ja vastuut

4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen arviointi

4. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen arviointi

4.1 Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen

4.2 Lapsen tuen arviointi

4.3 Muut havainnot lapselle aiemmin laaditusta varhaiskasvatussuunnitelmasta

Lapsen vasua arvioitaessa arviointi kohdistuu pedagogiikan toteutumiseen, oppimisympäristöihin ja toiminnan järjestelyihin sekä mahdolliseen tuen vaikuttavuuteen ja tukitoimien toteutumiseen. Arviointi ei kohdistu lapseen.

4.1 Kuinka hyvin lapsen vasuun kirjatut kasvatukselle, opetukselle ja hoidolle asetetut tavoitteet ovat toteutuneet ja ovatko toimenpiteet olleet tarkoituksenmukaisia. Miten kehitystä, oppimista ja hyvinvointia on edistetty?

4.2 Onko lapselle annettu tuki ja tukitoimenpiteet olleet toimivia ja riittäviä? Miten sovitut pedagogiset, rakenteelliset ja/tai hoidolliset tuen muodot ovat toteutuneet, ja mitkä ovat olleet niiden vaikutukset? Miten sovitut yhteistyökäytännöt ovat toteutuneet?

5. Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

5. Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle ja toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
Tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta sekä lapsen tukea.

5.1 Lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet sekä niiden huomioon ottaminen

5.2 Tavoitteet pedagogiselle toiminnalle

5.3 Toimenpiteet ja menetelmät tavoitteiden saavuttamiseksi

5.1 Lapsen vasuun kuvataan lapsen keskeiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet sekä tarpeet tavoitteiden asettamisen ja toiminnan suunnittelun pohjaksi.

5.2 Tähän kirjataan keskeiset tavoitteet henkilöstön pedagogiselle toiminnalle. Tavoitteiden asettamisessa tulee hyödyntää lapsen vahvuuksia, kiinnostuksen kohteita ja tarpeita. Tässä osassa huomioidaan lapsen orastavat taidot ja se, miten niitä voidaan edistää pedagogisella toiminnalla.

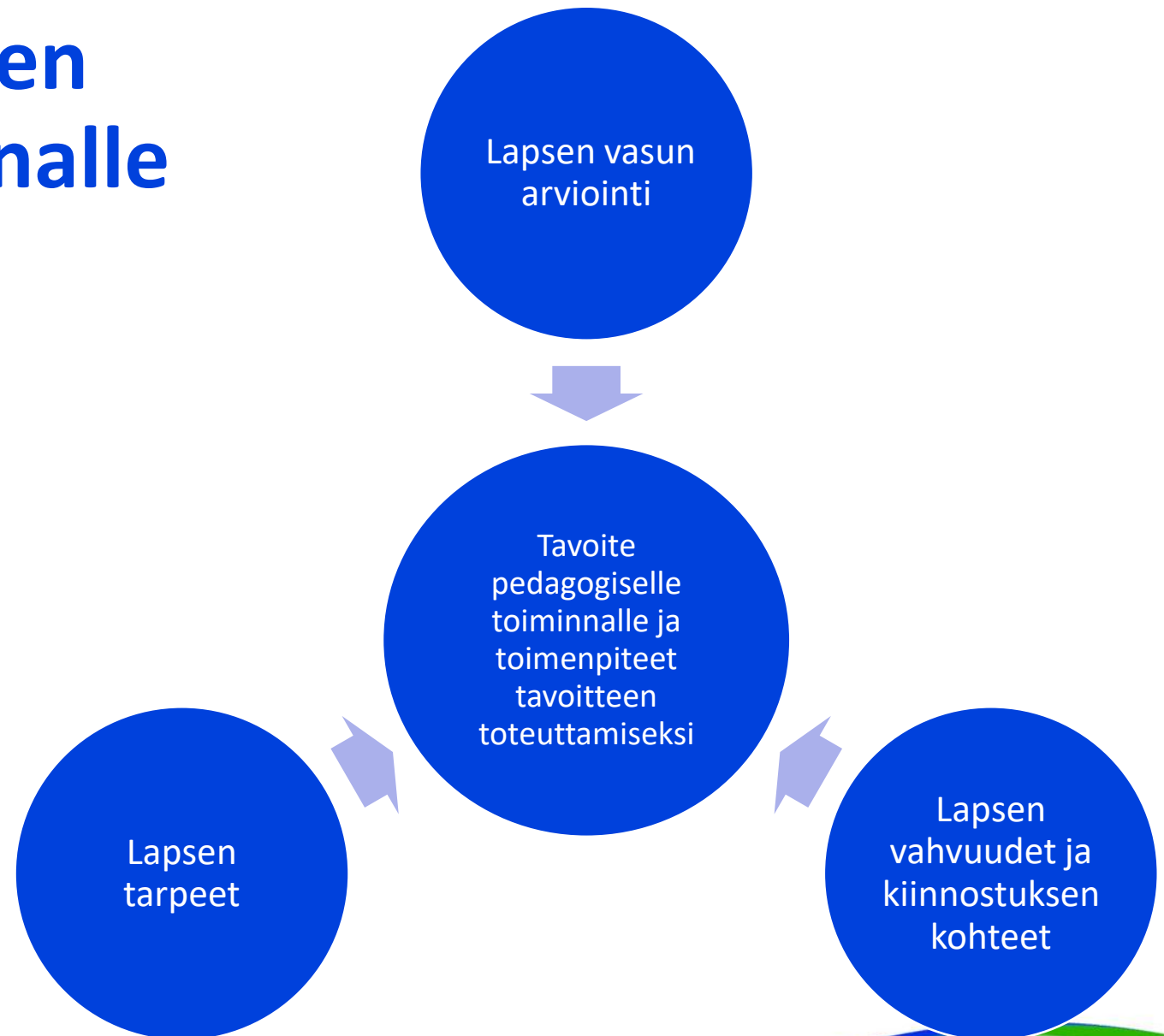
5.3 Tässä kirjataan konkreettiset pedagogiset toimenpiteet ja menetelmät pedagogiselle toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Menetelmät tulee kirjata niin konkreettisina, että niiden toteutumisen arviointi on mahdollista.

Tavoitteen asettaminen pedagogiselle toiminnalle

- Mitkä ovat lapsen orastavia taitoja?
- Miten lapsen orastavia taitoja voidaan edistää ryhmässä?

→ Tavoitteen asettaminen auttaa jäsentämään tehtyjä havaintoja ja keskustelua

→ Toimenpiteet tavoitteen toteuttamiseksi ovat konkreettisia työtapoja tai menetelmiä tavoitteen saavuttamiseksi

5.4 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökulmia

Tässä kohdassa kirjataan tavoitteet ja menetelmät, miten edistetään monipuolisesti **vieraskielisten ja monikielisten** lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä.

Tähän kohtaan voi myös kirjata kieleen ja kulttuuriin liittyviä muita tarkentavia näkökulmia pedagogisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin liittyen **esimerkiksi saamen kieleen, romanikieleen ja viittomakieleen.**

- **Suomea/ruotsia toisena kielenä** opetetaan tavoitteellisesti, säännöllisesti ja pedagogisesti suunniteltuna lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien
- Lapsilla voi olla **kotikielenä** vain yksi kieli tai useampi kieli, miten monikielisyys näkyy varhaiskasvatuksen oppimisympäristössä ja huomioidaan vuorovaikutuksessa
- **Kielen oppimisen tukena** voidaan käyttää esimerkiksi kuvia, esineitä, laulua tai piirtämistä

5.5 Mahdolliset muut lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvät tarpeet sekä lapsen tuen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja tuen muodot (pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset)

█

5.6 Lapsen tuen toteuttamista koskeva hallintopäätös

Tukipalvelut (yleinen tuki)

pvm/annettu █

pvm/kumottu █

Tehostettu tuki

pvm/annettu █

pvm/kumottu █

Erityinen tuki

pvm/annettu █

pvm/kumottu █

Muita huomioita

█

5.5 Tähän kohtaan kirjataan lapsen tukeen liittyvät tarpeet sekä tarvittavat pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset tuen muodot. Tähän kirjataan myös mahdolliset lapselle annettavat tukipalvelut.

5.6 Tähän kohtaan kirjataan päivämäärä, jos lapsen tuesta on annettu hallintopäätös. Lapsen vasuun kirjataan myös päivämäärä, jos hallintopäätös kumotaan. Muihin huomioihin voidaan kirjata hallintopäätökseen liittyviä tarkentavia näkökulmia.

5.7 Tarkennuksia toimintavuoden aikana lapsen tarpeiden mukaan

pvm/huomiot ■	pvm/huomiot ■	pvm/huomiot ■	pvm/huomiot ■
------------------	------------------	------------------	------------------

Tämän kohdan tarkoituksena on varmistaa lapsen vasuun kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen jatkuva arviointi. Jatkuvalla arvioinnilla tarkoitetaan havainnoinnin ja pedagogisen dokumentoinnin avulla tarkennettavia tavoitteita ja toimenpiteitä. Jatkuvan arvioinnin avulla lapsen vasu pysyy ajan tasalla.

6. Muut mahdolliset lapsen varhaiskasvatuksessa huomioon otavat asiat

7. Laadimisessa hyödynnetyt muut mahdolliset asiakirjat ja suunnitelmat

8. Seuranta- ja arviointiajankohdat

Päivämäärä

6. Tähän osioon kirjataan muita huomioon otavia asioita, kuten esimerkiksi päiväuniin, ruokailuun tai pukemiseen liittyvät asiat.

7. Lapsen vasun laadimisessa voidaan hyödyntää muita mahdollisia suunnitelmia kuten esimerkiksi lääkehoitosuunnitelma, suomi toisena/ruotsi toisena kielenä-suunnitelma.

8. Tähän kohtaan kirjataan huoltajan kanssa yhdessä sovittu jatkosuunnitelma ja milloin suunnitelmaa seuraavan kerran arvioidaan.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Osa 2 päättyy tähän

